

PITANJA I ODGOVORI

Epidemija COVID-19 traje i dalje; virus je među nama. Puno toga smo naučili, prilagodili se, odrekli nekih nama dragih navika, a društveni život smo sveli na minimum. Početkom proljeća čekali smo cjevivo. Naša država bila je vrlo aktivna te je poduzela sve što je moguće da se građanima osigura dovoljno cjeviva. Nakon prvotne želje da što prije imamo na raspolaganju cjevivo za sve građane, odjednom je došlo do zastoja. Cijepili su se oni koji najviše znaju o cijepljenju i cjevivima - epidemiolozi, imunolozi, infektolozi, liječnici u vrlo visokom postotku. Bilo je očekivano da će građani bez predrasuda slijediti one koji o tome znaju najviše.

Zašto je jedva cijepljeno nešto više od polovice odraslog stanovništva, ne može se racionalno objasniti. Zar su uvjerljiviji antivakseri i oni koji šire teorije zavjere od naših i svjetskih stručnjaka? Cjevivo je blagodat naše civilizacije. U novom započetom valu bolnice dominantno pune necijepjene osobe, a najteže oblike imaju osobe koje nisu cijepjene.

Turisti su pak prepoznali prednosti jednostavno dostupnog cijepljenja bez najave te slobodnog izbora cjeviva, koje nudimo ne samo našim građanima nego i gostima i svima zainteresiranima, i vrlo su zahvalni za tu mogućnost, jer u svojim državama još nisu na redu.

U vremenu koje slijedi mora se više uložiti u zdravstvene edukacije na svim razinama kako bi naši građani prepoznali prednost ovakvih i/ili slič-

nih preventivnih programa. Zaštita zdravlja bitna je sigurnosna mjera. Znamo koliko je prošla, kao i ova godina bila bremenita i zahtjevna u smislu smanjenja pobola od ove epidemije, očuvanja funkcionalnog zdravstvenog sustava, očuvanja radnih mjesta i egzistencije naših radnih ljudi. Svi smo informirani o iznimno visokim troškovima koje ova epidemija donosi ne samo zdravstvu nego i gospodarstvu. Kako bismo sačuvali svoju obitelj, svoju tvrtku, svoje prijatelje i svoj način života, trebamo se cijepiti i potaknuti druge da to učine što prije, dok nije prekasno.

1. Za obavljanje sezonskih poslova tvrtka planira putem agencije za privremeno zapošljavanje angažirati nekoliko novih radnika. S obzirom da se radi o poslovima s posebnim uvjetima rada, tko je u obvezi uputiti radnike na prethodni zdravstveni pregled (agencija ili tvrtka kojoj je radnik ustupljen radi obavljanja poslova)?

Privremeno zapošljavanje predstavlja radni odnos koji se zasniva ugovorom o radu između agencije za privremeno zapošljavanje (u daljnjem tekstu: agencija) i radnika. U skladu s važećim odredbama Zakona o radu agencija kao poslodavac, na temelju sklopljenog sporazuma o ustupanju radnika, ustupa radnika drugom poslodavcu (u daljnjem tekstu: korisnik) za obavljanje privremenih poslova.

Prije upućivanja ustupljenog radnika korisniku, agencija ga je dužna upoznati s posebnim profesionalnim znanjima ili vještinama za obav-

ljanje posla kod korisnika, kao i sa svim rizicima obavljanja posla koji se odnose na zaštitu zdravlja i sigurnost na radu. U tu svrhu dužna je ustupljenog radnika osposobiti prema propisima o zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu, osim ako ugovorom o ustupanju radnika nije ugovoreno da te obveze izvrši korisnik, u skladu s odredbom članka 49., stavka 2. važećeg Zakona o radu.

Na osnovi članka 50., stavka 1. istog Zakona korisnik se u odnosu na ustupljenog radnika smatra poslodavcem u smislu obveza primjene odredbi Zakona o radu te drugih zakona i propisa kojima su uređeni sigurnost i zaštita zdravlja na radu i posebna zaštita određenih grupa radnika.

U skladu s navedenim odredbama prethodni pregledi radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti ustupljenih radnika na poslovima s posebnim uvjetima mogu se obaviti i kod doktora specijaliste medicine rada izabranog od strane korisnika na temelju izdane odgovarajuće RA-1 uputnice iz članka 4. Pravilnika o poslovima na kojima radnik može raditi samo nakon prethodnog i redovnog utvrđivanja zdravstvene sposobnosti (N.N., broj 70/10.).

U takvom slučaju troškove prethodnog pregleda snosi korisnik koji na temelju zahtjeva za refundaciju prethodnog pregleda, upućenog nadležnom regionalnom uredu odnosno područnoj službi Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, ostvaruje pravo na povrat sredstava uz predočenje odgovarajuće dokumentacije.

2. Koji je postupak promjene doktora specijaliste medicine rada?

Izbor i promjena doktora specijaliste medicine rada uređeni su Pravilnikom o načinu i postupku izbora doktora specijaliste medicine rada (N.N., br. 12/14., 149/14., 53/17., 129/17. i 22/20.).

U skladu sa člankom 2., stavkom 4. navedenog Pravilnika poslodavac ima pravo promijeniti prethodno izabranog doktora specijalista medicine rada nakon proteka razdoblja od dvije godine od posljednjeg provedenog postupka izbora nadležnog doktora specijalista medicine rada.

Na temelju stavka 5. istog članka, iznimno, i prije isteka roka od dvije godine, poslodavac ima pravo izbora drugog doktora specijalista medicine rada u ovim slučajevima:

1. ako poslodavac promijeni mjesto sjedišta odnosno mjesto rada s obzirom na županiju odnosno grad,
2. ako nadležni doktor specijalist medicine rada prestane biti ugovorni subjekt Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje ili promijeni lokaciju rada,
3. ako poslodavac ukaže na okolnosti koje upućuju na povredu ugovornih obveza od strane nadležnog doktora specijalista medicine rada, a Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, nakon provedenog postupka, utvrdi da ukazane okolnosti predstavljaju povredu ugovornih obveza,
4. u slučaju narušenih odnosa poslodavca s nadležnim doktorom specijalistom medicine rada.

U skladu sa člankom 4., stavkom 1. predmetnog Pravilnika promjena nadležnog doktora specijalista medicine rada obavlja se popunjavanjem tiskanice „Izbor/promjena doktora specijalista medicine rada“. Tiskanicu se može preuzeti i s mrežnih stranica Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, u dijelu stranica koje se odnose na specifičnu zdravstvenu zaštitu radnika, pod naslovom „Tiskanice“.

Popunjenu tiskanicu potrebno je, u četiri primjerka, dostaviti regionalnom uredu odnosno područnoj službi Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, nadležnoj prema mjestu sjedišta poslodavca.

Ovjerenu tiskanicu nadležni regionalni ured odnosno područna služba obvezni su u roku od osam dana od zaprimanja dostaviti poslodavcu i novoizabranom doktoru specijalistu medicine rada, kao i dosadašnjem doktoru specijalistu medicine rada. (U slučaju nesuglasnosti s izborom obvezni su u istom roku obavijestiti poslodavca o daljnjem postupanju, u skladu sa člankom 4., stavkom 4. navedenog Pravilnika.)

Dosadašnji doktor specijalist medicine rada obvezan je u roku od osam dana od primitka obavijesti o promjeni doktora predati novoizabranom doktoru svu medicinsku dokumentaciju o osiguranim osobama za koje je obavljena promjena te u skladu s propisima o vođenju i čuvanju medicinske dokumentacije pohraniti potpisanu izjavu o

preuzetoj medicinskoj dokumentaciji primjenom članka 4., stavka 5. Pravilnika o načinu i postupku izbora doktora specijalista medicine rada.

3. Radnik je za vrijeme rada na građevinskim poslovima, zbog pada sa skele, zadobio teže ozljede krajem 2017. godine. Prethodni poslodavac, kod kojeg je radnik bio tada zaposlen, propustio je prijaviti ozljedu na radu. Može li radnik, budući da posljedice ozljeda i danas trpi, podnijeti prijavu za priznavanje ozljede na radu i njenih posljedica s obzirom na kontinuirane zdravstvene poteškoće?

Budući da se prema odredbi članka 130., stavka 1., točke 1. važećeg Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (u daljnjem tekstu: Zakon), odnosno članka 47., stavka 1., točke 1. važećeg Pravilnika o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti (u daljnjem tekstu: Pravilnik), prijava o ozljedi na

radu podnosi u roku od osam dana od dana nastanka ozljede na radu te da, prema odredbi stavka 2. istog članka Zakona i članka 47., stavka 2. Pravilnika, osigurana osoba za koju Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje nije podnesena prijava o ozljedi na radu u roku od tri godine od isteka unaprijed navedenog roka gubi pravo na pokretanje postupka utvrđivanja i priznavanja ozljede na radu, nisu ispunjene procesne pretpostavke za pokretanje predmetnog postupka.

S obzirom da su navedenim propisima određeni rokovi za podnošenje prijave o ozljedi na radu te da je izričito propisana prekluzija prava u slučaju proteka roka od tri godine nakon isteka roka od osam dana od dana nastanka ozljede na radu, nema mogućnosti za rješavanje po zahtjevu koji bi bio podnesen protekom predmetnih rokova te bi takav zahtjev Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje morao odbaciti, u skladu sa člankom 41., stavkom 2. Zakona o općem upravnom postupku.

*Veronika Laušin, dr. med., spec. med. rada
Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Zagreb*